

SOSYAL SİGORTALAR KURUMU

E-BİLDİRGE UYGULAMASI

VE EK-1 / EK-2 İŞÇİ BİLDİRİMLERİ

Resul KURT
Sigorta Müfettişi

I. GİRİŞ

SSK Başkanlığı Yönetim Kurulu'nun 17/06/2004 tarih, IX/1160 sayılı kararıyla sekiz (dahil) veya daha fazla işçi çalıştıran işverenlerin Aylık Prim ve Hizmet Belgesini internet ortamında gönderme uygulamasına ilişkin zorunluluk esası 2004 yılı Ağustos ayına ertelenmiştir. Buna göre; sekiz (dahil) ve daha fazla sigortalı çalıştıran işverenler 2004 yılı Ağustos ayına ait (kamu sektörü için 15/08-14/09/2004) Aylık Prim ve Hizmet Belgesini ve takip eden aylara ilişkin Aylık Prim ve Hizmet Belgelerini internet ortamında zorunlu olarak vereceklerdir. ¹

Kurumla internet üzerinden belge vermek üzere sözleşme yapan işverenler Aylık Prim ve Hizmet Belgesini internet ortamında verebilecekleri gibi kağıt ortamında da verebilecekler bunlardan yasal süresinde kağıt ortamında belge verenlere 2004 yılı Ağustos ayına kadar idari para cezası uygulanmayacaktır.

E-bildirge uygulamasında yer alan bilgilerden birisi de, ay içinde giren ve çıkan işçilerle ilgilidir. Bu düzenlemeden dolayı ek 1 ve ek 2 işçi giriş ve çıkış bildirimlerinin uygulamadan kaldırıldığı düşünülmektedir, bu yükümlülüklerin yerine getirilmediği görülmektedir.

Bu çalışmada işverenlerin ek-1 ve ek-2 bildirimleri ile e-bildirge uygulamasında özellik arzeden bazı uygulamalar açıklanmaya çalışılmıştır.

II. İŞÇİ GİRİŞ VE ÇIKIŞ İŞLEMİNİN ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI'NA BİLDİRİMİ

Sendikalar Kanununun 62. maddesi, “işe alınan ve ayrılan işçilerin bildirilmesi” başlığı altında işverenlerin, işe aldığı veya herhangi bir nedenle hizmet akdi sona eren işçileri, izleyen ayın 15'ine kadar aylık bildirimlerle işyerinin bağlı bulunduğu Bölge Müdürlüğüne ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ayrı ayrı iadeli taahhütlü postayla veya ilgili Kurumlara doğrudan bildirmek zorunda olduklarını hüküm altına almıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü'nün

¹ SSK Başkanlığının 24.06.2004 tarih ve 12-134 sayılı genelgesi.

30.07.2001 tarih ve 20696 sayılı yazısında, EK 1 ve Ek 2 İşçi Bildirimleri ile ilgili olarak süresinde bildirim yapılmaması halinde İş Müfettişince düzenlenmiş denetim raporu bulunmaksızın Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunulmayacağı belirtilmiştir. Aynı yazıda, Bakanlık Bölge Müdürlüklerinin mevcut yasa ihlallerini ilgili İş Teftiş Grup Başkanlıklarına intikal ettirecekleri belirtilmiştir. Bakanlık İş Müfettişlerinin yasaya aykırı hallere ilişkin raporlarının sonuçlarına göre, Bakanlık Bölge Müdürlükleri Ek 1 ve Ek 2 bildirimlerinin yapılmaması hallerinde ilgili Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunacaklardır. Ancak söz konusu işlem genel yazıya istinaden yapılmaktadır. İlerde değiştirilmesi söz konusu olabilecektir.

Sendikalar Kanununun 59. maddesi, 62. maddede belirtilen bildirim yükümlülüğüne uymayan işverenler hakkında, bildirilmeyen her işçi için sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen asgari ücretin aylık brüt tutarının beşte yarısı için söz konusu asgari ücretin 444.150.000.- TL olduğu göz önüne alındığında beşte biri 88.830.000.- TL olarak hesaplanacaktır. Ancak, ağır para cezasının alt sınırı, asgari ücretin beşte biri tutarından (88.830.000.-TL) yüksek olduğundan; belirtilen suç için Kanunun belirlediği ağır para cezasının alt sınırı uygulanmaktadır. 31.07.1999 tarih ve 4421 sayılı kanunun 1 maddesi ile ağır para cezasının alt sınırının 1999 yılı için 60.000.000 TL ve üst sınır ise 15.000.000.000 TL olarak uygulanacağı belirtilmiştir. Bu

miktarlar her yıl Vergi Usul Kanununun 218. maddesi gereğince belirlenen yeniden değerlendirme oranında artmaktadır.

2004 yılı için yeniden değerlendirme oranı % 28,5 olarak belirlendiğinden 2004 yılı için ağır para cezasının alt sınırı 445.619.390.-TL ve üst sınırı da 111.404.847.570.-TL olarak uygulanacaktır. Söz konusu madde suçun müeyyidesini ağır para cezası olarak ortaya koyduğu için 2003 yılı için 346.785.518 TL olarak uygulanacaktır.

İşverenlerin, e-bildirge uygulaması kapsamında olması halinde de, EK 1 ve Ek 2 İşçi Bildirimlerini yapması gerekmektedir. E-bildirge'de yer alan bilgiler istatistiki bilgiler olup, uygulama eskiden olduğu gibi yapılmaya devam olunacaktır. Yani, işverenler işe aldıkları veya herhangi bir nedenle iş sözleşmesi sona eren işçileri, izleyen ayın 15'ine kadar aylık bildirimlerle işyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ve Bölge Müdürlüğüne ayrı ayrı iadeli taahhütlü postayla veya ilgili Kurumlara doğrudan bildirmeye devam edeceklerdir.

III. E-BİLDİRGE UYGULAMA SORUNLARI

Sosyal Güvenlik Destek primine tabi olanlar için belge türünden 02'nin seçilmesi gerekmektedir. Eğer sigorta emeklisi ise eski sigorta sicil numarası, emekli sandığı veya bağ-kur emeklisi ise bağlı olduğu sigorta müdürlüğünden alacağı yeni sicil numarası yazılmalıdır.

İşverenlerin, www.ssk.gov.tr web say-

fasından sigortalıların hizmet dökümlerini alarak, dökümdeki isim ve soy isimleri, sigortalıların Nüfus Cüzdanı ile karşılaştırmaları gerekmektedir. Farklılık olan sigortalıların (tek harfte olsa bile) nüfus cüzdanları ile SSK Sigorta İl/Sigorta Müdürlüklerindeki “Sigortalı Tescil” servislerine başvurulması gerekmektedir.

Yurt dışında topluluk sigortasına tabi olanlar belge türünden 09 seçerek giriş yapacaklardır. İşyeri sicil numarasının mahiyeti 9 olması gerekmektedir. Eğer mahiyeti İşyeri sicil numarasının ilk rakamı) 9 değil ise bağlı olduğu Sigorta Müdürlüğünden düzeltme yapılması gerekmektedir.

Belge türü ve kanun kodunda yanlış giriş yaparsanız onaylamadığımız süreç girişlerinizi iptal edip tekrar doğrusunu seçerek işleminize devam edebilirsiniz. Eğer onay verdiyseniz hatalı giriş yaptığımız bildirge için bağlı olduğunuz sigorta müdürlüğüne ek veya iptal bildirgeyi vermeniz gerekir bu belgeyi iadeli taahhütlü olarak gönderebilirsiniz.

İşyeri 5084 sayılı kanuna tabi olmasına rağmen giriş ekranında kanun kodu hanesinde 5084’ün yer almaması halinde, bağlı olunan Sigorta/Sigorta İl Müdürlüğüne başvurularak işyeri tescil bilgilerin güncellenmesi gerekmektedir.

E-bildirge şifresi okunamıyor ise sf-re@ssk.gov.tr adresine iş yeri ünvanının, iş yeri numarasının ve T.C.kimlik numarasının yazılarak e-mail gönderilmesi gerekmektedir.

Yabancı sigortalılarda TC kimlik numarası bölümü boş bırakılacak, herhangi bir şey yazılmayacaktır. Yabancı

sigortalılar için bu alan zorunlu değildir. Eğer yabancı sigortalılarda kimlik numarası istiyorsa SSK tescil kütüğünde TC yada boşluk vardır. Bağlı olunan sigorta müdürlüğüne başvurularak uyruk bilgilerinin güncellenmesi yapılmalıdır.

Giriş ekranında sigortalının bilgilerinde hata yaptığınızda, sigortalının bulunduğu satırın başındaki kutucuğu işaretleyiniz. Hatalı sigortalı üste çıkacaktır. Orada gerekli düzeltmeyi yaptıktan sonra “güncelle” butonunu tıklayınız.

Sigortalı doğum iznine ay ortasında ayrılırsa kaç gün çalışmış ise o kadar bildirilecek. Eksik gün nedeni işaretlenerek, Ek:8 eksik gün bildirim formu düzenlenerek bağlı olduğu sigorta müdürlüğüne verilecektir.

Ana menüde 5. satırda olan Geçmiş Dönem Onaylanmış Aylık Prim Hizmet Belgesi Görüntüleme tıkladığınızda önceki aylarda giriş yaptığınız bilgileri tekrar görebilirsiniz.

Sigortalı bir ayın tamamında 30 gün raporlu ise sıfır gün, sıfır kazanç olması nedeniyle aylık prim ve hizmet belgesinde gösterilmeyecek, ancak Ek:8 eksik gün bildirim formu düzenlenerek bağlı olduğu Sigorta müdürlüğüne verilecektir.

Sigortalı ay içerisinde 30 günden az raporlu ise çalıştığı gün kadar bildirilecek. Eksik gün nedeni yazılacak. Raporlu olduğu günler için bağlı olduğu Sigorta müdürlüğüne eksik gün bildirim formu verilecektir.

Sigortalı ay içerisinde ücretli izine ayrılmışsa gün alanına sigortalının ay

içerisindeki hizmet günü, PEK (Prime Esas Kazanç) alanına ay içerisindeki hizmet gününe karşılık gelen prime esas kazanç miktarı girilecektir. Ü.İ.Gün (Ücretli İzin Gün) alanına sigortalı ay içerisinde ücretli izine ayrılmış ise ücretli izin günü, Ü.İ.Pek (Ücretli İzin Prime Esas Kazanç) alanına ücretli izin gününe karşılık gelen prime esas kazanç miktarı girilecektir. Ücretli izin gün ve PEK miktarları, hizmet günü ve PEK miktarlarından düşülmeyecektir. Tam ay ücretli izinli olan sigortalı için hizmet günü ücretli izin gününe eşit olacak (30 gün), PEK tutarı Ü.İ.Pek tutarına eşit olacaktır.

Sigortalının ücretli izinli olduğu 28 gün ve pek tutarı, toplam gün sayısı ve ücretli izin gün sayısına pek tutarı ile birlikte yazılıp; 2 gün ücretsiz izinli olmasından dolayı eksik gün nedeni işaretlenecek ve Ek:8 eksik gün bildirim formu düzenlenerek süresi içinde bağlı olduğu Sigorta\Sigorta İl Müdürlüğüne verilecektir.

İşverenlerin, damga vergisinden muaf olması halinde, aylık prim ve hizmet belgesini internet ortamında gönderdiğinde damga vergisi tahakkuk ettirilmesi halinde işveren damga vergisinden muaf olduğuna dair vergi dairesinden alacağı resmi yazı ile işyerinin bağlı bulunduğu Sigorta\Sigorta İl Müdürlüğüne başvuruda bulunması gerekmektedir.

IV. AYLIK PRİM VE HİZMET BELGESİNDE BELGE TÜRÜ, KANUN NO, İŞTEN ÇIKIŞ NEDENİ VE EKSİK GÜN NEDENİ

Aylık Prim Ve Hizmet Belgesinin Dol-

durulması Esnasında Kod Numaraları ile ilgili bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

A) Aylık Prim ve Hizmet Belgesinde İlgili Kanun Alanına Hangi Kod Numarasının Yazılacağı

Aynı işyerinde birden fazla kanun uygulanıyor ise her kanun numarası için ayrı ayrı aylık prim ve hizmet belgesi düzenlenmelidir. Genellikle işyerlerinin büyük bir çoğunluğu 00000 kod numarasını yazacaklardır 04857 (eski açıklamadaki 04382) kod numarası, sadece 4857 sayılı İş Kanununun 30. maddesinde belirtilen Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranların üstünde özürlü ve eski hükümlü ve terör mağduru çalıştıran işverenlerin kontenjan fazlası işçiler için özürlü ve eski hükümlü çalıştırmakla yükümlü olmadıkları halde özürlü çalıştıran veya çalışma gücünü yüzde seksenden fazla kaybetmiş özürünü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre ödemeleri gereken işveren sigorta prim hisselerinin yüzde ellisini kendisi, yüzde ellisini Hazine'nin ödediği işverenler tarafından kullanılacaktır. Yani, işyerlerinde özürlü personel çalıştıran işverenler 04857 (eski düzenlemede 04382 olarak açıklanmıştı.) kod numarasını değil, 00000 Kod Numarasını Yazacaklardır.

Kanun No	İndirim Kanunu Açıklaması
00000	Sigortalı Herhangi Bir İndirim Kanuna Tabi Değilse
05084	Sigortalı %100 Hazine İndirimine Tabi İse
85084	Sigortalı %80 Hazine İndirimine Tabi İse
04857	(Kontenjan Fazlası Çalıştırılan) Sigortalı Sakatlık, Eski Hükümlü-Terör İndirimi Kanununa Tabi İse

B) Aylık Prim ve Hizmet Belgesinde Belge Türü Alanına Hangi Kod N u - marasının Yazılacağı

SSK'ya verilecek Aylık Prim ve Hizmet Belgesinde belge türü alanına çalışılan işyerinin ve yapılan işin mahiyetine göre aşağıda gruplandırılan iki haneli kod- dan birisi yazılacaktır. İşyerlerinde genellikle tüm sigorta kollarına tabi çalışan- lar için 01, emekli (SGDP ödeyerek) çalışanlar içinse 02 alanları kullanılmalıdır. Diğer kod numaraları istisnai olup çok az sayıda ve özellikli işletmede kullanıl- maktadır. Bir işyerinde birden fazla gruba giren sigortalı çalıştırılıyor ise her grup için ayrı ayrı aylık prim ve hizmet belgesi düzenlenmelidir.

Not: MYÖ, Malullük Yaşlılık Ölüm Sigortasının Kısaltılmış Şeklidir.

Belge Türü Kodu	Belge Türü Açıklaması
01	Tüm Sigorta Kollarına Tabi Çalışanlar
02	Sosyal Güvenlik Destek Primine tabi Çalışanlar (Emekliler)
03	(Deniz, Basım, Azot, Şeker) 2098 Nolu Kanuna Tabi Çalışanlar
04	Yeraltı Sürekli Çalışanlar
05	Yeraltı Gruplu Çalışanlar
06	Yerüstü Gruplu Çalışanlar
07	Çırac/Stajyer Öğrenci Olarak Çalışanlar
09	Yurtdışında Çalışıp, Topluluk Sigortasına Tabi Olanlar
10	İkili Sosyal Güvenlik Sözleşmesi Olmayan Ülke Vatandaşları
11	Yüksek Öğrenim Kurumlarında Kısmi İstihdam Edilen Öğrenciler
13	Tüm Sigorta Kollarına Tabi Olup, İşsizlik Sigorta Primi Kesilmeyenler
14	Libya'da Çalışanlar
15	Anlaşmalı Ülkelerde Çalışanlar, Yabancı Uyruklular
16	%22 Oranında Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına Tabi Olup, İşsizlik Sigorta Primi Kesilmeyenler
17	Görev Malüllüğü Aylığı Alıp, %22 Oranında Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına Tabi Olanlar
18	Görev Malüllüğü Aylığı Alıp, Malüllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına Tabi Olanlar
19	İş Kazası, Meslek Hastalığı, Hastalık ve Analık Sigortalarına Tabi Çalışanlar

C) Aylık Prim ve Hizmet Belgesinde İşten Çıkış Nedeni Alanına Hangi Kod Numarasının Yazılacağı

Aylık prim ve hizmet belgesinde işten çıkış nedeni alanına hangi kod numarasının yazılacağına ilişkin düzenleme aşağıdaki gibidir. Çıkış nedeni aşağıda gruplandırılan iki haneli koddan birisi yazılır. Sigortalının ay içerisinde işten çıkışı yok ise bu alan boş bırakılmalıdır.

İşten çıkış nedenleri Sigorta Primleri Daire Başkanlığı'nın 12.08.2004 tarih 1161 Sayılı yazısı ile aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

İÇN Kod	İşten Çıkış Nedeni Açıklama
01	4857/15. Madde İş Akdinin Sigortalıca Feshi
02	4857/15. Madde İş Akdinin İşverence Feshi
03	4857/25. Madde İş Akdinin İşverence Feshi
04	4857/24. Madde İş Akdinin Sigortalıca Feshi
05	4857/18. Madde İş Akdinin İşverence Feshi
06	506/11. Madde İş Kazası Sonucu Ölüm
07	Ölüm
08	4857/31. Madde İş Akdinin İşverence Feshi
09	Emeklilik
10	Kadın Sigortalının Evlenmesi
11	Diğer Nedenler
12	4857/17. Madde İş Akdinin İşverence Feshi
13	4857/17. Madde İş Akdinin Sigortalıca Feshi
14	4857/22. Madde İş Akdinin İşverence Feshi

D) Aylık Prim ve Hizmet Belgesinde Eksik Gün Nedeni Alanına Hangi Kod Numarasının Yazılacağı

Aylık Prim ve Hizmet Belgesinde eksik gün nedeni alanına hangi kod numarasının yazılacağına ilişkin düzenleme aşağıdaki gibidir. Eksik gün nedeni aşağıda gruplandırılan iki haneli koddan birisi yazılır. Aksi takdirde bu alan boş bırakılmalıdır.

EGN Kod	Eksik Gün Nedeni Açıklama
01	İstirahat
02	Ücretsiz İzin
03	Disiplin Cezası
04	Gözaltına Alınma
05	Tutukluluk
06	Kısmi İstihdam
07	Puantaj Kayıtları
08	Grev
09	Lokavt
10	Genel Hayatı Etkileyen Olaylar
11	Doğal Afet
12	Birden Fazla
13	Diğer